

Ольга ОЗЕРНА, консультант із питань бухгалтерського обліку та оподаткування

## ЯК ВІДОБРАЗИТИ В ОБЛІКУ ДЕРЖАВНУ КОМПЕНСАЦІЮ ЗА СІЛЬГОСПТЕХНІКУ?

*Сільгоспприємство отримало з держбюджету компенсацію за придбану сільгосптехніку вітчизняного виробництва. Як відобразити в обліку отримані кошти? Чи треба нараховувати ПДВ у разі отримання компенсації? Чи слід коригувати податковий кредит, який був відображений під час придбання техніки?*

### Бухоблік

За своєю суттю кошти державної підтримки, які отримують сільгоспвиробники за державними цільовими програмами, є **цільовим фінансуванням**.

Порядок визнання коштів цільового фінансування доходом регулюється п. 16–19 НП(С)БО 15 «Дохід». Так, цільове фінансування не визнається доходом, доки немає підтвердження того, що воно буде отримане та підприємство виконає умови такого фінансування (п. 16).

Так, згідно з п. 18 НП(С)БО 15 цільове фінансування капітальних інвестицій (а у нас підприємство отримало саме такий вид фінансування) визнається **доходом протягом періоду корисного використання відповідних об'єктів інвестування** пропорційно до суми нарахованої амортизації цих об'єктів. У такому разі сума коштів, наданих як держпідтримка, визнається доходом сільгоспприємства не одразу після їх надходження на його поточний рахунок, а систематично розподіляється протягом строку експлуатації техніки, на відшкодування витрат із придбання якої виділено такі кошти.

Для обліку коштів цільового фінансування призначено рахунок **48** «Цільове фінансування та цільові надходження». За кредитом цього рахунка відображають отримані з бюджету кошти, за дебетом – визнання їх доходом у кореспонденції із кредитом субрахунка **718** «Дохід від безоплатно одержаних оборотних активів».

Тобто спочатку отримані кошти включаються до доходів майбутніх періодів проведенням: Дт **48** – Кт **69** «Доходи майбутніх періодів». Потім вони списуються з рахунка 69 до складу доходів звітного періоду пропорційно до нарахованої амортизації записом Дт **69** – Кт **745** «Дохід від безоплатно одержаних активів».

### ПДВ

Отримані з бюджету кошти держпідтримки **не є об'єктом обкладення** ПДВ, адже така операція не визнається ні постачанням товарів, ні постачанням послуг (пп. 14.1.185, 14.1.191 Податкового кодексу, далі – ПК). До того ж ПК містить пряму норму (пп. 196.1.6), відповідно до якої **виплата субсидій та дотацій за рахунок бюджетних коштів у грошовій формі не обкладається ПДВ**.

Таким чином, отримуючи бюджетні кошти, сільгосптоваровиробник не повинен виписувати податкову накладну (далі – ПН), а отже, і відображати цю операцію в декларації з ПДВ.

Що стосується податкового кредиту, сформованого під час придбання сільгосптехніки, то коригувати його в разі отримання часткової компенсації за таку техніку не потрібно.

Так, порядок формування права на податковий кредит викладено в п. 198.3 та 201.10 ПК. Таке право залежить виключно від того, чи зареєстрована в Єдиному реєстрі податкових накладних ПН, що підтверджує отримання товарів/послуг або перерахування передоплати за них. Жодних додаткових умов (наприклад, за які кошти придбано товари/послуги або як надані компенсується вартість товарів/послуг) для отримання права на податковий кредит ПК не висуває.

Такої ж думки дотримуються і податківці (ЗІР, категорія 101.13): товари/послуги, основні фонди, придбані за бюджетні кошти, що надійшли платнику податку у вигляді субсидій та поточних трансфертів, уважаються придбаними безпосередньо платником (за умови, що такі кошти включено до його доходів), і суми ПДВ, сплачені при їх придбанні, можуть бути віднесені до складу податкового кредиту.

**Приклад**

У квітні 2021 року сільгоспприємство придбало трактор і в травні ввело його в експлуатацію. Первісна вартість трактора – 350 тис. грн, очікуваний строк експлуатації –

9 років (108 міс.), ліквідаційна вартість – 12 тис. грн. Амортизація нараховується щомісяця за прямолінійним методом. У вересні цього року сільгоспприємство отримало часткову компенсацію вартості трактора в сумі 87 500 тис. грн (350 тис. грн x 25 %).

В обліку ці операції відображаються так:

(грн)

№ з/п	Зміст операції	Первинні документи	Бухгалтерський облік		
			Дт	Кт	Сума
1	2	3	4	5	6
<b>Придбання та введення в експлуатацію трактора (квітень 2021 року)</b>					
1	Здійснено попередню оплату трактора	Платіжне доручення, банківська виписка	371	311	420 000,00
2	Відображено податковий кредит із ПДВ	ПН, зареєстрована в ЄРПН	641	644	70 000,00
3	Отримано трактор від постачальника	Акт приймання-передачі*	152	631	350 000,00
4	Закрито розрахунки за податковим кредитом із ПДВ	ПН, зареєстрована в ЄРПН	644	631	70 000,00
5	Закрито розрахунки із постачальником	Бухгалтерська довідка	631	371	420 000,00
6	Нараховано та сплачено платежі за реєстрацію трактора	Платіжне доручення	152	377	1 000,00
7	Уведено трактор в експлуатацію	Акт (сільгоспоблік, форма № ОЗСГ-1** або типова форма № ОЗ-1***)	104	152	351 000,00
<b>Нарахування амортизації (щомісяця протягом строку експлуатації трактора, починаючи із травня 2021 року)</b>					
8	Нараховано місячну суму амортизації [(351 000 – 12 000) : 108 міс.]	Відомість нарахування амортизації основних засобів та інших необоротних активів, які надійшли або вибули (сільгоспоблік, форма № ОЗСГ-6)**	91	131	3 138,89
<b>Отримання часткової компенсації вартості придбаної техніки (вересень 2021 року)</b>					
9	Отримано на поточний рахунок компенсацію за трактор	Виписка банку	311	482	87 500,00
10	Віднесено отриману суму на доходи майбутніх періодів	Бухгалтерська довідка	482	69	87 500,00
<b>Визнання доходу від компенсації (щомісяця, починаючи з місяця отримання компенсації – із вересня 2021 року)</b>					
11	Одночасно з нарахуванням амортизації визнано дохід звітного періоду в сумі, пропорційній до нарахованої амортизації (87 500 : 104 міс.)****	Бухгалтерська довідка	69	745	841,35
<p>* Форму затверджено наказом Мінфіну від 28.09.15 р. № 841.  ** Затверджена наказом Мінагрополітики від 27.09.07 р. № 701.  *** Затверджена наказом Мінстату від 29.12.95 р. № 352.  **** Оскільки до місяця, в якому отримано компенсацію, трактор вже амортизувався 4 місяці, то дохід від цільового фінансування потрібно визнавати за період з місяця отримання компенсації, а не всього періоду корисного використання (тобто 104 місяці). Таке проведення треба робити щомісяця в міру нарахування амортизації.</p>					